שָׁאנוּ נוֹקֵם וְאינו נוֹטֵר בליבו איבה כְּנָחָשׁ למי שפגע בו, אֵינוֹ תַּלְמִיד חָכָם.

מקשה הגמרא: וְהַכְתִיב (ויקרא יט יח) 'לֹא תִקֹּם וְלֹא תִטֹּר'. מתרצת הגמרא: הַהוּא – פסוק זה, בְּענייני מָמוֹן הוּא דִּכְתִיב, אבל לא בדברים הנוגעים לגופו. דְּתַנְיָא, אֵיזוֹ הִיא 'נְקִימָה', וְאֵיזוֹ הִיא 'נְטִירָה' שנאסרו בפסוק, 'נְקִימָה' היינו כגון שֶׁאָמַר לוֹ ראובן לשמעון הַשְׁאִילֵנִי מַגָּלְךָ, אָמַר לוֹ שמעון לָאו – לא אשאילך, לְמָחָר, אָמַר לוֹ הוּא – שמעון לראובן הַשְׁאִילֵנִי קַרְדּוּמְךָ, אָמַר לוֹ ראובן אֵינִי מַשְׁאִילְךָ כְּדֶרֶךְ שֶׁלֹּא הַשְׁאַלְתַּנִי זוֹ הִיא נְקִימָה. וְאֵיזוֹ הִיא נְטִירָה, אָמַר לֵיהּ ראובן לשמעון הַשְׁאִילֵנִי קַרְדּוּמְךָ, אָמַר לֵיהּ שמעון לֹא, לְמָחָר אָמַר לֵיהּ שמעון לראובן הַשְׁאִילֵנִי חֲלוּקְךָ, אָמַר לוֹ ראובן הַיְלָךְ – קח לך, וְאֵינִי כְּמוֹתְךָ, שֶׁלֹּא הַשְׁאַלְתַּנִי ואני משאילך, זוֹ הִיא נְטִירָה כיון ששמר את הדבר בליבו ולא הסיחו מדעתו, ומה שנאמר לגבי תלמיד חכם הוא לענין צער הגוף, ובזה מותר ליקום וליטור, ותלמיד חכם חייב לעשות כן.

מקשה הגמרא: וְצַעֲרָא דְּגוּפָא לֵית – וכי על צער שבגופו לא נאמר שתלמיד חכם צריך להימנע מלנקום וליטור, וְהָא תַּנְיָא, הַנַּעֲלָבִין וְאֵינָן עוֹלְבִין, שׁוֹמְעִין חֶרְפָּתָן וְאֵינָן מְשִׁיבִין, עוֹשִׂין מֵאַהֲבָה ולא לשם קבלת שכר, ונזהרים מעבירות ולא מירא העונש, וּשְׁמָחִין בְּיִסּוּרִין, עֲלֵיהֶן הַכָּתוּב אוֹמֵר (שופטים ה לא) 'וְאֹהֲבָיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגְבֻרָתוֹ' הרי שהברייתא משבחת אף מי שאינו נוקם על פגיעה בכבודו [שהיא כפגיעה בגופו]. מתרצת הגמרא: לְעוֹלָם תלמיד חכם עצמו אינו נוקם, אלא דְּנָקְטִי לֵיהּ בְּלִיבֵּיהּ, כלומר, לכבוד תורתו צריך לשמור את הדבר בליבו, וכשבא אחר לנקום את נקמתו ישתוק ולא ימנענו מלעשות זאת.

ממשיכה הגמרא ומקשה: וְהָאֲמַר רָבָא, כָּל הַמַּעֲבִיר עַל מִדּוֹתָיו – שאינו מדקדק ומקפיד על המצערים אותו, מַעֲבִירִין לוֹ עַל כָּל פְּשָׁעָיו, כלומר, אף מידת הדין אינה מדקדקת על פשעיו. הרי שאין ראוי להקפיד כלל. מתרצת הגמרא: דברי רבא לא באו ללמד אלא דְּמְפַיְּיסוֹ לֵיהּ וּמְפַיְּיס – שכשמבקשים ממנו מחילה צריך למחול, ואילו דברי רבי שמעון בן יהוצדק נאמרו באופן שאין מפייסים אותו, שאז עליו לנקום ולנטור כנחש.

הפייס היה נערך כך, הכהנים היו עומדים בעיגול, והממונה בא ונטל מצנפת מעל ראש אחד הכהנים, ומכריז מנין יותר גדול ממספר הכהנים שהיו שם וסופר את אצבעות הכהנים, ומי שהמנין כלה בו הוא הזוכה.

שנינו במשנה וְכַמָּה חֲנ מוֹצִיאִין אֶחָת או שְׁתַּיִם וְכוּ'. שואלת הגמרא: הַשְׁתָּא שְׁתַּיִם מוֹצִיאִין אַחַת מַבַּעְיָא, כלומר, הרי פשוט שאם יכול להוציא שתים [אף שאפשר שיטעה הממונה וימנה שני האצבעות], בודאי שיכול להוציא גם אצבע אחת. משיבה הגמרא: אָמַר רַב חִסְדָּא לֹא קַשְׁיָא, כָּאן – מה ששנינו שמוציא 'אחת', היינו בְּכהן בָּרִיא, שלא יוציא יותר מאחת, ואילו כָּאן – מה ששנינו 'שתים', היינו בְּכהן חוֹלֶה, שאינו יכול לכבוש אצבעותיו להוציא אצבע אחת לבד. מסייעת לזה הגמרא: וְהָתַנְיָא – וכך שנינו בברייתא, אֶחָת מוֹצִיאִין, שְׁתַּיִם אֵין מוֹצִיאִין, בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּבָרִיא, אֲבָל בְּחוֹלֶה אֲפִילּוּ שְׁתַּיִם מוֹצִיאִין, וְהֵיכִידִין – החולים מוֹצִיאִין שְׁתַּיִם, וְאולם אֵין מוֹנִין לָהֶן אֶלָּא אַחַת.

מקשה הגמרא: וְכי אֵין מוֹנִין לוֹ לחולה המוציא שתים אֶלָּא אַחַת, וְהָתַנְיָא, אֵין הכהנים מוֹצִיאִין עם האצבע לֹא שָׁלִישׁ – אצבע השלישית לאגודל, הנקראת 'אמה', וְלֹא גּוּדֵל, מִפְּנֵי הָרְמָאִים הרוצים להימנות פעמיים כדי שיסתיים המנין בהם, וְאִם עבר והוציא שָׁלִישׁ, מוֹנִין לוֹ, אבל אם הוציא גּוּדֵל אֵין מוֹנִין לוֹ כלל, אפילו אחת, וְלֹא עוֹד, [אֶלָּא] שֶׁלּוֹקֶה מִן הַמְמוּנֶּה בְּ'פְּקִיעַ'. ומשמע מלשון הברייתא שאם הוציא שליש 'מונין לו', שמונים לו את שתי האצבעות, ואילו בברייתא לעיל התבאר שמונים לו רק אחת. מתרצת הגמרא: מַאי 'מוֹנִין לוֹ' ששנינו בברייתא, נַמִּי אַחַת, ולא שתים.

מבררת הגמרא: מַאי 'פְּקִיעַ' שהיה לוקה בו מהממונה. אָמַר רַב, מַדְרָא. מבררת הגמרא: מַאי מַדְרָא, אָמַר רַב פָּפָּא, מַטְרְקָא דְּמַיְּעֵי דְּפָסֵיק רֵישֵׁיהּ – רצועה של ערביים המשמשת כשוט להכות הסוסים, שראשו פסוק לרצועות דקות.

אָמַר אַבַּיֵי, מַרִישׁ חֲוָה אֲמִינָא – מתחילה הייתי אומר הָא דְּתָנַן במשנה המפרטת את הממונים במקדש (שקלים פ״ה מ״א) בֶּן בֵּיבַאי היה מְמוּנֶּה עַל הַפְּקִיעַ, אֲמִינָא – אמרתי ש'פקיע' היינו 'פְּתִילְתָא' – פתילות להדלקת המנורה, כְּדְתַנַּן (סוכה נא.) מִבְּלָאֵי מִכְנְסֵי הַכֹּהֲנִים וּמֵהֶמְיְנֵיהֶן – ומאבנטיהם הישנים, מֵהֶן הָיוּ מַפְקִיעִין – קורעים רצועות כדי לעשות פתילות, וּבָהֶן הָיוּ מַדְלִיקִין לשמחת בית השואבה. אך בֵּיוָן דִּשְׁמַעְנָא לְהָא דְּתַנְיָא בברייתא הנזכרת לעיל 'וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁלּוֹקֶה מִן הַמְמוּנֶּה בְּפַקִּיעַ', אֲמִינָא – אמרתי מַאי פַּקִּיעַ, נַגְדָּא – רצועה שמלקים איתה.

שנינו במשנה: מַעֲשֶׂה שֶׁהָיוּ שְׁנֵיהֶן שָׁוִין וְרָצִין וְעוֹלִין בַּכֶּבֶשׁ וכו'. הגמרא מביאה מעשה נוסף שאירע מחמת ריצה זו: תָּנוּ רַבָּנָן, מַעֲשֶׂה בִּשְׁנֵי כֹּהֲנִים שֶׁהָיוּ שְׁנֵיהֶן שָׁוִין וְרָצִין וְעוֹלִין בַּכֶּבֶשׁ, קָדַם אֶחָד מֵהֶן להגיע לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת [העליונות של המזבח] שֶׁל חֲבֵירוֹ – קודם לחבירו, ובכך זכה בתרומת הדשן, נָטַל הכהן המפסיד סַכִּין, וְתָקַע לוֹ בִּלְבּוֹ של הזוכה. עָמַד רַבִּי צָדוֹק עַל מַעֲלוֹת הָאוּלָם שבהר הבית וְאָמַר, אֶחֵינוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל שִׁמְעוּ, חֲרֵי הוּא אוֹמֵר (דברים כא א–ג) 'כִּי יִמָּצֵא חָלָל בָּאַדְמָה וגו' וְיָצְאוּ זְקֵנֶיךָ וְשֹׁפְטֶיךָ וּמָדְדוּ אֶל הֶעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבֹת הֶחָלָל, וְהָיָה הָעִיר הַקְּרֹבָה אֶל הֶחָלָל וְלָקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהִוא עֶגְלַת בָּקָר' וגו', אָנוּ, עַל מִי מוטל לְהָבִיא עֶגְלָה עֲרוּפָה, האם עַל הָעִיר – אנשי ירושלים, אוֹ עַל הָעֲזָרוֹת – הכהנים שומרי העזרה. וכששמעו העם כן, נָּעוּ – צעקו כָּל הָעָם בִּבְכִיָּה. בָּא אָבִיו שֶׁל תִּינוֹק – אבי הכהן ההרוג וּמְצָאוֹ כְּשֶׁהוּא מְפַרְפֵּר – שנשמתו עדיין לא יצאה, אָמַר, חֲרֵי הוּא בַּפַּרְתֶּכֶם – מיתתו תכפר עליכם, וַעֲדַיִין בְּנֵי מְפַרְפֵּר וְלכך עדיין לֹא נִטְמְאָה הַסַּכִּין, כלומר, מהרו להוציא את הסכין מליבו לפני שימות ותיטמא. לְלַמֵּדְךָ – מדברי האב אפשר ללמוד שֶׁקָּשָׁה עֲלֵיהֶם טָהֳרַת בֵּלִים יוֹתֵר מִשְּׁפִיכוּת דָּמִים, שאפילו האב לא היה חושש ממיתת בנו כפי שחשש מטומאת הסכין. וְכֵן הוּא אוֹמֵר (מלכים ב׳ כא טז) 'וְגַם דָּם נָקִי שָׁפַךְ מְנַשֶּׁה [הַרְבֵּה מְאֹד] עַד אֲשֶׁר מִלֵּא [אֶת] יְרוּשָׁלַיִם פֶּה לָפֶה', הרי שכבר בזמן מנשה מלך יהודה שהיה בימי בית הראשון הוקל בעיניהם עוון שפיכות דמים.

מברררת הגמרא: הֵי מַעֲשֶׂה קָרִים – איזה מעשה אירע קודם, שבירת הרגל [המוזכרת במשנה] או הריגת הכהן, אִילֵימָא – אם תאמר דִּשְׁפִיכוּת דָּמִים קדם, קשה, הַשְׁתָּא אַשְׁפִיכוּת דָּמִים לֹא תַּקִּינוּ פְּיָיסָא, אַנִשְׁבְּרָה רַגְלוֹ תַּקִּינוּ – אם מחמת מעשה שפיכות דם החמור לא תקנו גורל ל'תרומת הדשן', היתכן שלאחר מעשה שבירת הרגל תקנו. אֶלָּא לכאורה צריך לומר שמעשה דְּנִשְׁבְּרָה רַגְלוֹ קָדִים, וְשוב קשה, בֵּיוָן דְּתַקִּינוּ פְּיָיסָא, אַרְבַּע אַמּוֹת מַאי עֲבִידְתַּייהוּ – מאחר שתיקנו פייס מחמת התקלה, מה היה הענין בריצה להקדים את חבירו בארבע אמות. מסיקה הגמרא: אֶלָּא לְעוֹלָם מעשה דִּשְׁפִיכוּת דָּמִים קָדִים, וְאולם מַעֲקָרָא סָבוּר אַקְרָאֵי בְּעָלְמָא הוּא – מתחילה סברו חכמים שדרך מקרה הוא שאירע, ומחמת כך אין צורך לתקן גורל, אך בֵּיוָן דְּחָזֵי אַפִּילּוּ מִמֵּילָא אָתוּ לִידֵי סַכָּנָה – משראו על ידי המעשה של שבירת הרגל שאפילו בלא להתכוין להזיק באים הכהנים לידי סכנה, תַּקִּינוּ רַבָּנָן פְּיָיסָא. הגמרא שבה לבאר את הברייתא הנזכרת לעיל: עָמַד רַבִּי צָדוֹק עַל מַעֲלוֹת הָאוּלָם וְאָמַר, אַחֵינוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל שִׁמְעוּ, חֲרֵי הוּא אוֹמֵר 'כִּי יִמָּצֵא חָלָל בָּאַדְמָה', אָנָּן, עַל מִי לְהָבִיא עגלת ערופה, עַל הָעִיר אוֹ עַל הָעֲזָרוֹת. מקשה הגמרא: וְכי יְרוּשָׁלַיִם בַּת אָתְוֵי [–ראויה להבאת] עֶגְלָה עֲרוּפָה הִיא, וְהָתַנְיָא, עֲשָׂרָה דְּבָרִים נֶאֶמְרוּ בִּירוּשָׁלַיִם וְזוּ אַחַת מֵהֶן,

שאֵינָהּ מְבִיאָה עֶגְלָה עֲרוּפָה כשנמצא חלל בסביבותיה. וְעוֹד יש להקשות, שהרי לענין עגלה ערופה 'לֹא נוֹדַע מִי הִכָּהוּ' כְּתִיב (דברים כא א), והיינו שנאמרה פרשה זו רק באופן שלא ידוע מי הוא הרוצח, וְהָא – ואילו במעשה זה, הלא נוֹדַע מִי הִכָּהוּ. משיבה הגמרא: אכן לא שייך כאן דין עגלה ערופה, ולא שאל רבי צדוק מִי יביא אֶלָּא כְּדֵי לְהַרְבּוֹת בִּבְכִיָּה – לעורר את העם לבכות על המעשה.

הגמרא ממשיכה לעסוק במעשה זה. שנינו בברייתא: 'בָּא אָבִיו שֶׁל תִּינוֹק וּמָצָאוֹ בִּשְׁהוּא מְפַרְפֵּר, אָמַר חֲרֵי הוּא כַּפָּרָתְכֶם, וַעֲדַיִין בְּנֵי קַיָּם [כו'], לְלַמֵּדְךָ שֶׁקָּשָׁה עֲלֵיהֶם טָהֳרַת בַּיִּם יוֹתֵר מִשְּׁפִיכוּת דָּמִים'. מסתפקת הגמרא: אִיבַּעְיָא לְהוּ, האם חומר עוון שְׁפִיכוּת דָּמִים הוּא דְּוַל – נהיה קל בעיניהם, אֲבָל חומר של טָהֳרַת בַּיִּם כְּדְקַיְימָא קַיְימָא – במקומו עומד, שכבר בתחילה היה חמור בעיניהם ענין טהרת כלים, אוֹ דִּילְמָא, שְׁפִיכוּת דָּמִים כְּדְקַיְימָא קַיְימָא – נשאר כמו שהיה, אֲבָל טָהֳרַת בַּיִּם הֵיא דַּהֲמִירָא – שענין טהרת כלי המקדש הוא שנעשה עתה חמור בעיניהם. פושטת הגמרא: תָּא שְׁמַע, מִדְּקָא נָסֵיב לָהּ תַּלְמוּדָא – מכך שהביאה הברייתא לסיוע לדבר את הפסוק 'וְגַם דָּם נָקִי שָׁפַךְ מְנַשֶּׁה', המלמד את הזלזול שהיה בשפיכות דמים, שְׁמַע מִינָּהּ שְׁפִיכוּת דָּמִים הוּא דְּוַל, וְטָהֳרַת בַּיִּם כְּדְקַיְימָא קַיְימָא.

משנתינו (כב.) עוסקת בפייס שנעשה על עבודת 'תרומת הדשן' הנעשית בכל יום. מביאה הגמרא ברייתא העוסקת בענין 'הוצאת הדשן' אל מחוץ לעיר, באלו בגדים היו עושים זאת: תָּנוּ רַבָּנָן, לגבי הוצאת הדשן נאמר (ויקרא ו ד) 'וּפָשַׁט אֶת בְּגָדָיו וְלָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא אֶת הַדֶּשֶׁן אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל מָקוֹם טָהוֹר', שׁוֹמְעֵנִי – יכול הייתי להבין, כְּדֶרֶךְ האמור ביום הַכִּפּוּרִים שהכהן פושט בגדיו ומחליפם מבגדי זהב לבגדי לבן ומבגדי לבן לבגדי זהב, כמו כן גם כאן נאמר שֶׁכשבא להוציא את הדשן פּוֹשֵׁט את בִּגְדֵי הקוֹדֶשׁ שהיה לבוש בהם בשעת הרמת הדשן, וְלוֹבֵשׁ בִּגְדֵי חוֹל ובהם מוציא את הדשן. לכך תַּלְמוּד לוֹמַר 'וּפָשַׁט אֶת בְּגָדָיו וְלָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים' שבכך שחזר הכתוב על המילה 'בגדים' לאחר שהזכיר 'בגדיו' מַקִּישׁ בְּגָדִים שֶׁלּוֹבֵשׁ לִבְגָדִים שֶׁפּוֹשֵׁט, מַה לְּהַלָּן – הבגדים שלבש בתרומת הדשן ופושטם, בְּגָדֵי קוֹדֶשׁ הם, אַף הבגדים האמורים כָּאן – בהוצאת הדשן, בְּגָדֵי קוֹדֶשׁ הם. ממשיכה הברייתא: אִם כֵּן שאף בהוצאת הדשן צריך דווקא בגדי קודש, מַה תַּלְמוּד לוֹמַר 'אֲחֵרִים' שמשמע שצריך שיהיו הבגדים שונים מאלו שלבש בהרמת הדשן. משיבה הברייתא: הכוונה שיהיו הבגדים פְּחוּתִין מֵהֶן – זולים מהבגדים שלבש לתרומת הדשן.

פירוש נוסף: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, 'אֲחֵרִים וְהוֹצִיא', כלומר, יש לדרוש שתיבת 'אחרים' אינה אמורה על הבגדים אלא על הכהן שעליו נאמר בהמשך הפסוק 'והוציא את הדשן', וּלְימֵד עַל הַכֹּהֲנִים בַּעֲלֵי מוּמִין שנחשבים 'אחרים' משום שמרוחקים מלעבוד שאר עבודות, שֶׁגם הם כְּשֵׁרִין לְהוֹצִיא את הַדֶּשֶׁן, אף שפסולים לשאר עבודות.

הגמרא מבארת את דברי תנא קמא: אָמַר מַר לעיל בברייתא, שיש ללמוד מתיבת 'אֲחֵרִים' שיהיו הבגדים שלובש הכהן להוצאת הדשן פְּחוּתִין מֵהֶן. מבארת הגמרא את טעם הדבר, כִּדְתָנָא דְּבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, דְּתָנָא דְּבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, דרך ארץ הוא שִׁבְגָדִים שֶׁבָּהֶן קְדֵרָה לְרַבּוֹ, לֹא יִמְזוֹג בָּהֶן כּוֹס לְרַבּוֹ, שדרכם להתלכלך מהבישולים, ואין זה מהכבוד שישמש את רבו כשלבוש בהם, ואף כאן אין זה כבודו של מלך מלכי המלכים שישרתו לפניו בבגדים שמוציאים בהם את הדשן.

בברייתא לעיל הוזכרה דעת רבי אליעזר שחולק על תנא קמא ודורש מהפסוק שבעלי מומים כשרים להוצאת הדשן. הגמרא מביאה מחלוקת בענין זה: אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ כָּשֵׁם שיש מַחֲלוֹקֶת בְּהוֹצָאָה – בהוצאת הדשן, שרבי אליעזר מכשירה בבעלי מומים ותנא קמא פוסל, כָּךְ מַחֲלֹקֶת בַּהֲרָמָה – בתרומת הדשן, אם היא כשרה בבעלי מומים. וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, מַחֲלוֹקֶת בְּהוֹצָאָה, אֲבָל בַּהֲרָמָה, דִּכְרֵי הַכֹּל עֲבוֹדָה הִיא, ופסולה בבעלי מומים.

מבררת הגמרא: מַאי טַעֲמָא דְּרֵישׁ לָקִישׁ, משיבה הגמרא: אָמַר לָךְ רֵישׁ לקיש אִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ שהרמת הדשן עֲבוֹדָה הִיא, יקשה, וכי יֵשׁ לָךְ עֲבוֹדָה שֶׁכְּשֵׁרָה להעשות בִּשְׁנֵי בַּיִּם – בלבישת שני בגדים בלבד, ולא בארבעה בגדים כשאר עבודות, שהרי בתרומת הדשן נאמר (ויקרא ו ב) 'וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי בַד יִלְבַּשׁ על בְּשָׂרוֹ וְהֵרִים אֶת הַדֶּשֶׁן' ומשמע שהכהן המרים את הדשן לובש רק מכנסים וכתונת, ובהכרח שאין זו עבודה ולכך יש להכשירה בבעלי מומים.

מבארת הגמרא: וְרַבִּי יוֹחָנָן ישיב להוכחת ריש לקיש, שאף שהתורה כתבה רק כתונת ומכנסים, גַּלֵּי רַחֲמָנָא בְּכָתוֹנֶת וּמִכְנָסַיִם שיש ללבשם בעת הרמת הדשן, ואינה כשירה בבגדי חול, ובזה גילתה התורה ש'עבודה' היא, וְאִם כֵּן הוּא הַדִּין שצריכה עבודה זו לִמְצָנְפֶת וַאֲבָנֵט, וגם אין להכשירה בבעלי מומים.

שואלת הגמרא: ולרבי יוחנן שצריך ללבוש בתרומת הדשן את כל הבגדים, אם כן מַאי שְׁנָא הָנֵי – כתונת ומכנסים שהוזכרו. משיבה הגמרא: אכן הפסוק 'מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי בַד' אינו ענין דווקא לתרומת הדשן, אלא נכתב לדרשה, 'מִדּוֹ בַד' בא ללמד שתהא הכתונת 'מִדּוֹ' והיינו כְּמִדָּתוֹ של הכהן הלובשה, ולא תהא ארוכה ונגררת על הארץ, ולא קצרה ומסולקת מהארץ, אלא תהא שוה לקרקע. ו'מִכְנְסֵי בַד' נכתב לְכִדְתַנְיָא, מִנַּיִן שֶׁלֹּא יְהֵא דָּבָר [–שלא ילבש שום בגד] קוֹדֵם לְמִכְנָסַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר 'וּמִכְנְסֵי בַד יִלְבַּשׁ עַל בְּשָׂרוֹ', ו'על בשרו' מיותר ללמד שיש לו ללבוש את המכנסים כשהוא ערום ואין עליו אלא בשרו.

מבארת הגמרא: וְרֵישׁ לָקִישׁ הסובר שבדווקא הוזכרו מכנסים וכתונת, ללמד שרק אותם צריך הכהן ללבוש בתרומת הדשן, ואינם מיותרים לדרשה, דורש זאת משינוי לשון הכתוב, הדין שמִּדּוֹ כְּמִדָּתוֹ – שיהיו הבגדים כמידת הכהן, ילמד מִדְּאַפְּקֵהּ רַחֲמָנָא לכתונת בִּלְשׁוֹן 'מִדּוֹ', ולא נאמר 'כתונת'. והדין שֶׁלֹּא יְהֵא דָּבָר קוֹדֵם לַמִּכְנָסַיִם, מֵ'עַל בְּשָׂרוֹ' נִפְקָא – נדרש, שגם לריש לקיש מיותרים תיבות אלו לדרשה זו.

הגמרא מבררת האם נחלקו תנאים במחלוקת רבי יוחנן וריש לקיש, אם תרומת הדשן נחשבת עבודה. מבררת הגמרא: נִימָא כְּתַנָּאֵי, ששנינו בברייתא, נאמר בתרומת הדשן (ויקרא ו ג) 'וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי בַד יִלְבַּשׁ עַל בְּשָׂרוֹ', מַה תַּלְמוּד לוֹמַר 'וְלָבַשׁ', הרי היה די במה שנכתב בתחילת הפסוק 'וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן', אלא בא לְהָבִיא [–לרבות] לבישת מִצְנֶפֶת וַאֲבָנֵט לַהֲרָמָה – לתרומת הדשן, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר 'יִלְבַּשׁ' בא לְרַבּוֹת בִּגְדֵי כֹהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים – ארבעה בגדי לבן ששימש בהן הכהן הגדול ביום הכפורים שֶׁכְּשֵׁירִין הם לְכֹהֵן הֶדְיוֹט.

ממשיכה הברייתא: אָמַר רַבִּי, שֶׁתֵּי תְּשׁוּבוֹת יש בַּדָּבָר, לדחות את דברי רבי דוסא, חָדָא, דְּאַבְנֵטוֹ שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל לֹא הוּא אַבְנֵט שֶׁל כֹּהֵן הֶדְיוֹט, שהכהן הגדול שימש ביום הכפורים באבנט העשוי מפשתן, ואילו אבנט של כהן הדיוט עשוי מכלאים [–צמר ופשתים], ורק הכתונת המצנפת והמכנסים שלבש הכהן גדול בעבודת יום הכיפורים שוים לבגדי כהן הדיוט. וְעוֹד, בְּגָדִים שֶׁנִּשְׁתַּמְּשָׁתָּ בָּהֶן כבר בִּקְדוּשָּׁה חֲמוּרָה – עבודת יום הכיפורים בקדש הקדשים, האם ראוי שֶׁתִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן קְדוּשָּׁה קַלָּה – עבודת כל השנה.

אֶלָּא דורש רבי דרשה אחרת, מַה תַּלְמוּד לוֹמַר 'יִלְבַּשׁ'